

Når snøballen begynner å rulle

Erfaringer når forskning på soldater i
Afghanistan skaper
medieoppmerksomhet

Når snøballen begynner å rulle

- ✓ Soldathistorier i en masteroppgave
- ✓ Før stormen – ventetid og forberedelser
- ✓ Startskuddet i Trondheim – ulvene slippes
- ✓ Panikk og skadebegrensning
- ✓ Etterslep
- ✓ Oppsummerende tanker

- ✓ OBS! Jus og kompliserte forhold

Når snøballen begynner å rulle

Soldathistorier i en masteroppgave

Skivebom eller innertier?

Hvordan ser syv norske menige soldater på roller og utfordringer de kan komme til å møte i Afghanistan før avreise? Endres dette synet etter en tid i misjonsområdet? Dersom deres syn endres, hva kjennetegner endringen(e)?

Når snøballen begynner å rulle

Soldathistorier i en masteroppgave

”Personlig er jeg veldig for kampen mot terror. Men sånn som jeg ser det kan jeg jo ikke støtte noe så lenge jeg ikke er med og medvirker selv. (...) Så jeg har lyst til å gjøre min del.”

”(...) jeg skal ikke gå inn i detalj, men han måtte gå fysisk til mot disse folkene (...) Du må gjerne bare sparke til dem alt det du kan og bare røske dem ned og hit og dit.”

”Jeg ser egentlig ikke noe problem i det lenger. Hadde det vært hjemme i Norge hadde jeg sikkert sett litt rart på dette (...) Hvis du sier til et norsk barn; ikke plukk epler fra det treet så sier de greit, greit. Her driter de i det og du må slå dem halvt i hjel.”

Når snøballen begynner å rulle

Soldathistorier i en masteroppgave

”Jeg forventet ikke at folk skulle være som de er, så rå. (...) Jeg ble påvirket og ble liksom sur på en måte, og litt irritert på selve folket. Blir litt sånn; faen i helvete, det her suger. At de oppfører seg sånn mot oss, enda som jeg har tenkt at vi kom jo hit ned for å hjelpe landet og så driter de bare i oss. (...)”

Når snøballen begynner å rulle

Før stormen – ventetid og forberedelser

Diskusjon om å ta med eller ikke med

UiO/IFS/NRK/FD/FST/FOHK/PRIO/FMS....

”Alt må med – ellers er det dårlig forskning”

”Dette må vi bare lære av.....”

Ingen aktive fremstøt for å gjøre funnene
kjent

Stille fra juni 2007 til januar 2008.....

Når snøballen begynner å rulle

Startskuddet i Trondheim – ulvene slippes

Katta ut av sekken. En e-post fra Egil Opland i Adresseavisa.

Krigstyper over tre sider 21 januar. Tilfeldig valgt dato?

Fullt oppslag på alle nettaviser og i alle radiokanaler i løpet av en time. Datteren min ringes ned....

Når snøballen begynner å rulle

Startskuddet i Trondheim – ulvene slippes

- Norske soldater slo og sparket sivile afghanere

21.01.2008 kl. 06:19 Kilde: © NTB (VG Nett)

Norske soldater i Afghanistan skal ha brukt slag og spark mot sivile afghanere som plukket tomhylser på skytebanen. Det kommer fram i en masteroppgave i sosiologi fra Universitetet i Oslo.

Når snøballen begynner å rulle

Startskuddet i Trondheim – ulvene slippes

Måtte bruke slag og spark

Publisert 21.01.08 11:08 (Nettavisen)

Forsvaret hevder de var nødt til å bruke vold mot sivile afghanere. Nå krever Kristin Halvorsen at saken etterforskes.

I dag har det kommet fram opplysninger

om at norske styrker i Afghanistan står bak brudd på menneskerettigheter og overgrep mot sivile. **Påstandene må etterforskes**, sa Halvorsen fra talerstolen på Hotell Plaza i Oslo mandag formiddag.

Nyheten om at norske soldater har sparket og slått lokale afghanere kommer samme dag som SV har seminar om nettopp norsk tilstedeværelse i Afghanistan.

Når snøballen begynner å rulle

Panikk og skadebegrensning

Generaladvokaten er enig i at dette må etterforskes.

22/1 beordrer FOHK etterforskning.

Ifølge MPO`s jurist har jeg plikt til å oppgi navnene på informantene, en plikt som gjøres gyldig for kp.sjefen.

KP.sjefen presenteres for denne plikten – og oppgir navnene. 3 av informantene avhøres.

Jeg avhøres av MPO mens jeg er hjemme på leave i februar, og blir kjent med dette.

Jeg blir lynforbanna!

Når snøballen begynner å rulle

Etterslep

Jeg blir kjent med NESH, og deres arbeid.

9/3 ber jeg NESH om en juridisk og etisk vurdering.

25/8 behandles saken i NESH, som konkluderer med at saken er håndtert uklokt. NESH ber om CES vurdering.

11/11 leverer CES sin vurdering: MP-juristens begrunnelse for opplysningsplikten er ikke korrekt

3/12 avviser generaladvokaten problemene, og FST "har ingen kommentar".

Når snøballen begynner å rulle

Etterslep

10/12 leverer jeg en anmeldelse av MP og tilhørende jurist til Spesialenheten for politisaker for grov uforstand i tjenesten, herunder:

Brudd på grunnleggende prinsipper om forklaringsplikt, og

Uriktig fremstilling av en annen person som benyttes som "autoritet" for å styrke egen konklusjon

Siden det har det vært stille...